

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL MOBILIOJO 4G INTERNETO „MEZON“ REKLAMOS APIE GREIČIAUSIĄ MOBILŪJŲ INTERNETĄ LIETUVOJE ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS ĮSTATYMO REIKALAVIMAMS

2013 m. rugpjūčio 27 d. Nr. 2S-12

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2013 m. rugpjūčio 27 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl mobiliojo 4G interneto „MEZON“ reklamos apie greičiausią mobilųjų internetą Lietuvoje atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo (toliau – Reklamos įstatymas)¹ reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Tyrimas pradėtas Konkurencijos tarybos 2012 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. 1S-179 gavus Uždarnosios akcinės bendrovės „OMNITEL“ (toliau – UAB „Omnitel“) (kodas 110305282) pareiškimą² su papildymais³ dėl Akcinės bendrovės Lietuvos radijo ir televizijos centro (toliau taip pat – AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, LRTC) (kodas 120505210) teikiamos mobiliojo interneto paslaugos „MEZON“ reklamos. UAB „Omnitel“, be kita ko, nurodė, kad „MEZON“ reklamoje naudojami teiginiai apie greičiausią mobilųjų internetą Lietuvoje neatitinka tikrovės, kadangi UAB „Omnitel“ mobiliojo interneto LTE tinklo duomenų parsisiuntimo (FTP-D) greičio rodikliai yra geresni nei LRTC naudojamo WiMAX tinklo atitinkami rodikliai⁴. UAB „Omnitel“ nuomone, reklama galėjo klaidinti vartotojus.

(3) Tyrimas buvo pratęstas Konkurencijos tarybos 2013 m. gegužės 16 d. nutarimu 1S-68⁵.

(4) Tyrimo metu buvo vertinama, ar įvairiomis priemonėmis skleisti teiginiai apie mobilųjų internetą „MEZON“ kaip greičiausią mobilųjų internetą Lietuvoje, pasižymintį didžiausia vidutine sparta, nėra klaidinanti reklama. Siekiant nustatyti tyrimui reikšmingas aplinkybes, tyrimo metu dėl informacijos pateikimo buvo susirašinėjama su LRTC, UAB „Omnitel“, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) bei Kauno technologijos universiteto Informacinių technologijų plėtros institutu (toliau taip pat – KTU).

¹ Nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojo nauja Reklamos įstatymo redakcija (Žin., 2000, Nr. 64-1937; 2013, Nr. 57-2854), tačiau Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pakeitimo įstatymo (Žin., 2013, Nr. 57-2854) 3 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtos, bet nebaigtos Reklamos įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūros baigiamos pagal teisės normas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo. Atsižvelgus į tai, kad tyrimas dėl šiamo nutarime nagrinėjamos mobiliojo interneto „MEZON“ pradėtas iki 2013 m. rugpjūčio 1 d., šiame nutarime šios reklamos vertinimas atliekamas pagal teisės normas, galiojusias iki 2013 m. rugpjūčio 1 d., t. y. pagal 2000 m. Reklamos įstatymo redakciją.

² Bylos 1 tomas, 1-9 lapai.

³ Bylos 1 tomas, 29-38, 59-70, 123-139 lapai, bylos 3 tomas, 1-29 lapai.

⁴ Bylos 1 tomas, 1 lapas.

⁵ Bylos 3 tomas, 30-31 lapai.

1. Tyrimo metu nustatytos aplinkybės

1.1. Dėl skleistos reklamos

(5) Nustatyta, kad LR TC, kuris teikia mobiliojo interneto „MEZON“ paslaugas, nuo 2012 m. rugpjūčio 1 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d.⁶ skleidė toliau nurodytą reklamą apie „MEZON“ mobilųjį internetą:

(a) įvairiose prekybos vietose⁷ skrajutėmis (21 500 vienetai) nuo 2012 m. rugpjūčio 16 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d.⁸ skleista reklama, kurioje buvo nurodyta: „*Pasirinkęs MEZON, mėgaukis GREIČIAUSIU <...> mobiliuoju internetu LIETUVOJE*“. Reklamoje taip pat smulkiu raštu nurodyta: „*LR Ryšių reguliavimo tarnybos atliktos mobiliojo interneto prieigos stebėsenos duomenimis, 4G internetas MEZON pasižymėjo didžiausia vidutine sparta (http://epaslaugos.rrt.lt/matavimai/, 2011 01 01 – 2012 08 10) <...> Kur veikia? JAU VEIKIA: Anykščiuose, Akmenėje, Alytuje, Ariogaloje <...>, Utenoje, Vievyje ir Vilniuje [iš viso nurodyti 46 miestai ir miesteliai]. TAIP PAT: Antezėriuose, Aukštuosiuose Paneriuose, <...> Vistoriuose, Vytėnuose, Žiezmaruose.*“ (iš viso nurodyti 45 priemiestiai ir kaimai)⁹;

(b) interneto tinklalapyje www.mezion.lt nuo 2012 m. rugpjūčio 6 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d.¹⁰ skleista reklama (šią reklamą sklaidos laikotarpiu peržiūrėjo iš viso 160 906 unikalių vartotojų¹¹), kurioje buvo nurodyta: „*Greičiausias mobilusis internetas Lietuvoje <...> LR Ryšių reguliavimo tarnybos atliktos mobiliojo interneto prieigos stebėsenos duomenimis, 4G internetas MEZON pasižymėjo didžiausia vidutine sparta (http://epaslaugos.rrt.lt/matavimai/, 2011 01 01 – 2012 08 31)*“. Tinklalapyje taip pat pateikta nuoroda į skiltį: „*KUR VEIKIA?*“¹², kurioje galima surasti informaciją, kur veikia „MEZON“;

(c) televizijos kanaluose: LNK, TV1, Lietuvos ryto TV, NTV MIR, PBK, Aukštaitijos TV, TV3, TV6, TV8, atskirais laikotarpiais nuo 2012 m. rugpjūčio 16 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d. skleista reklama (iš viso 991 reklaminis klipas)¹³, kurioje buvo nurodyta: „*Pasirinkę MEZON, mėgausitės GREIČIAUSIU <...> mobiliuoju internetu LIETUVOJE*“; „*Greičiausias <...> mobilusis internetas Lietuvoje*“. Reklamoje taip pat smulkiu raštu nurodyta: „*LR Ryšių reguliavimo tarnybos atliktos mobiliojo interneto prieigos stebėsenos duomenimis, 4G internetas MEZON pasižymėjo didžiausia vidutine sparta (http://epaslaugos.rrt.lt/matavimai/, 2011 01 01 – 2012 08 10)*“¹⁴.

(6) Nustatyta, kad reklamos sklaidos laikotarpiu LR TC teikiamas mobiliojo interneto paslaugas užsisakė 4470 naujų vartotojų¹⁵.

1.2. Dėl mobiliojo interneto technologijų ir aprėpties

(7) Mobiliojo interneto paslaugas Lietuvoje teikia LR TC, UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ (toliau – UAB „Bitė“) ir UAB „TELE2“ (toliau – UAB „Tele2“) (toliau taip pat –

⁶ Bylos 1 tomas, 12 lapas.

⁷ Vilniuje: PC „Akropolis“, PC „Panorama“, PC „Ozas“, centriniame „MEZON“ salone (Sausio 13-osios g. 10); Kaune: PC „Akropolis“, PC „HyperMaxima“ (Savanorių pr. 255), PC „SAVAS“, centriniame Kauno „MEZON“ salone (Vaižganto g. 13); Klaipėdoje: PC „Akropolis“, centriniame Klaipėdos „MEZON“ salone (H. Manto g. 9); Šiauliuose: PC „Akropolis“, centriniame Šiaulių „MEZON“ salone (Tilžės g. 157); Panevėžyje: PC, Babilonas I; Laisvės a. 26; Šilagalio g. 20, Pažagieniai, J. Basanavičiaus g. 52.; Raseiniuose: Vilniaus g. 1; Tauragėje: Norkaičiuose (bylos 1 tomas, 83 lapas).

⁸ Bylos 1 tomas, 12 lapas.

⁹ Bylos 1 tomas, 16 lapas.

¹⁰ Bylos 1 tomas, 12 lapas.

¹¹ Bylos 1 tomas, 84 lapas.

¹² Bylos 1 tomas, 15 lapas.

¹³ Bylos 1 tomas, 12 lapas.

¹⁴ Bylos 1 tomas, 3, 22 lapai (DVD laikmena).

¹⁵ Bylos 1 tomas, 84 lapas.

operatoriai). Mobiliojo interneto paslaugos Lietuvoje yra teikiamos naudojantis įvairių technologijų ryšio sistemos tinklais: 2G, 3G, LTE bei WiMAX.

(8) UAB „Omnitel“ nurodė, kad antrosios kartos (2G) tinklai (pavyzdžiui, GPRS technologija) nėra plačiau naudojami, t. y., iš esmės nėra pritaikyti didelės apimties duomenų perdavimui, yra skirti daugiau balso paslaugoms teikti¹⁶.

(9) UAB „Omnitel“ nurodė, kad trečiosios kartos (3G) tinklai (UMTS technologija¹⁷) pasiekia tokią duomenų perdavimo paslaugos kokybę, kurią galima vadinti plačiajuoste, tačiau, UAB „Omnitel“ teigimu, taip pat gali tenkinti ne visus vartotojo poreikius, pavyzdžiui, nėra galimas aukštos kokybės video medžiagos žiūrėjimas internetu ir pan.¹⁸.

(10) KTU nuomone, LTE bei WiMAX technologijų tinklai gali būti priskiriami prie išvystytos 3G technologijos, tačiau rinkodaros tikslais (bet ne technologijų apibrėžimui) jiems apibūdinti gali būti naudojamas ir terminas 4G¹⁹. Šie tinklai gali suteikti išskirtinai didelę mobiliojo ryšio spartą²⁰.

(11) Tyrimo metu nagrinėtais reklamoje nurodytais laikotarpiais Lietuvoje teikiant mobilųjį internetą 2G ir 3G tinklų technologiją naudojo UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“ ir UAB „Tele2“, WiMAX technologiją – tik LRTC, LTE technologiją – tik UAB „Omnitel“²¹. Atitinkamai, tam tikroje vietovėje UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“ ir UAB „Tele2“ mobilusis internetas gali veikti ne viename tinkle, o veikti LTE/3G/2G tinkluose UAB „Omnitel“ atveju²² arba 3G/2G tinkluose UAB „Bitė“²³ ir UAB „Tele2“ atveju²⁴, tuo tarpu, kaip minėta aukščiau, LRTC atveju mobilusis internetas veikia tik WiMAX tinkle. Taip pat operatoriaus modemai tinklo technologiją pasirenka automatiškai (t.y., mobiliojo interneto tinklai gali persijungti iš vieno į kitą)²⁵.

(12) Nustatyta, kad remiantis RRT 2012 m. kovo 16 d. paskelbtais duomenimis, UAB „Omnitel“ 2G tinklo aprėptis buvo 98,5 proc., o 3G (UMTS) – 74,2 proc. Lietuvos teritorijos²⁶. „MEZON“ aprėptis pagal grafinius LRTC pateiktus duomenis, yra mažesnė, iš esmės koncentruota miestuose ir miesteliuose²⁷. Kaip minėta, reklamoje (skrajutėse) buvo nurodyti iš viso 46 miestai ir miesteliai bei 45 priemiesčiai ir kaimai, kuriuose veikia „MEZON“²⁸.

(13) Nustatyta, kad įvairiose vietovėse, pavyzdžiui, Druskininkuose, Kalvarijoje, Pakruojyje, Varėnoje, Vilkaviškyje mobilusis internetas „MEZON“ reklamoje nurodytu laikotarpiu neveikė, tačiau minėtose vietovėse veikė kitų mobiliojo interneto operatorių internetas²⁹.

1.3. Dėl tinklalapio <http://epaslaugos.rrt.lt/matavimai>

1.3.1. Dėl tinklalapio pobūdžio

(14) LRTC nurodė, kad reklamoje rėmėsi tinklalapyje <http://epaslaugos.rrt.lt/matavimai> (toliau – Tinklalapis) pateiktais matavimų duomenimis apie mobiliojo interneto greitį.

(15) Tinklalapis yra bendras RRT, LRTC, UAB „Bitė“, UAB „Omnitel“, UAB „Tele2“ bei AB Lietuvos pašto projektas.

¹⁶ Bylos 1 tomas, 29-30 lapai.

¹⁷ Bylos 3 tomas, 1 lapas.

¹⁸ Bylos 1 tomas, 30 lapas.

¹⁹ Bylos 1 tomas, 101 lapas.

²⁰ Bylos 1 tomas, 30 lapas.

²¹ Bylos 1 tomas, 1, 94-95 lapai; bylos 3 tomas, 43-52 lapai.

²² Bylos 3 tomas, 107-126, 135 lapai.

²³ Bylos 3 tomas, 127-128, 133-134 lapai.

²⁴ Bylos 3 tomas, 129-132 lapai.

²⁵ Bylos 1 tomas, 94 lapas.

²⁶ Bylos 3 tomas, 12-13 lapai.

²⁷ Bylos 1 tomas, 180-184 lapai.

²⁸ Bylos 1 tomas, 16 lapas.

²⁹ Visų trijų judriojo ryšio operatorių (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“, UAB „Tele2“) mobilusis internetas veikė visose minėtose vietovėse, išskyrus Pakruojį (šioje vietovėje nebuvo UAB „Bitė“ rodiklių duomenų) (bylos 3 tomas, 84-88 lapai).

(16) Matavimų rezultatai Tinklalapyje skaičiuojami ir pateikiami pagal tris rodiklius (parametrus): HTTP (tinklalapio atvėrimo (naršymo) sparta), FTP-D (duomenų gavimo sparta) ir FTP-U (duomenų siuntimo sparta)³⁰.

(17) Tinklalapyje matavimų rezultatai pateikiami surinkus duomenis, be kita ko, pagal tokią metodiką³¹:

(a) matavimams atlikti naudojami operatorių platinami USB duomenų perdavimo modemai (matavimų metodikos 1 punktą);

(b) minėti modemai tinklo technologiją pasirenka automatiškai tokia tvarka: LTE; 3G; 2G. Tai netaikoma „MEZON“ paslaugos ryšio modemams, nes jie veikia vienu WiMAX režimu (4 punktą);

(c) kiekvienas matavimo įrangos komplektas patalpinamas skirtinguose pašto skyriuose tam tikram laikotarpiui (6 punktą);

(d) pašto skyriaus patalpa pripažįstama tinkama atlikti matavimus, jeigu ji yra toje vietovėje, kurioje visi trys judriojo telefono ryšio operatoriai (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“ ir UAB „Tele2“) deklaruoja, kad bent GPRS ryšiu yra teikiamos interneto prieigos duomenų perdavimo paslaugos ir jeigu joje visų judriojo telefono ryšio operatorių GSM tinklų signalai siekia tam tikrą stiprumo lygį. Jeigu toje vietovėje LRTC paslauga „MEZON“ neteikiama, „MEZON“ paslaugos kokybės įvertinimo bandymai neatliekami (9 punktą).

(18) Taigi, matavimai buvo atliekami tokiu būdu, kad automatiškai būtų skaičiuojama kiekvieno operatoriaus teikiamo mobiliojo interneto sparta, apimant toje vietovėje naudojamas visas interneto tinklų technologijas.

(19) Tinklalapyje pateikti matavimų rezultatai neapima „MEZON“ reklamoje nurodytų laikotarpių (t. y., nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.), kadangi laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2011 m. balandžio 20 d. duomenų apie matavimų rezultatus Tinklalapyje nėra³². Atitinkamai, nors toliau šiame nutarime aptariami mobiliojo interneto spartos rezultatai pagal „MEZON“ reklamoje nurodytus laikotarpius, tačiau šie Tinklalapio matavimų rezultatai iš tikrųjų nurodo mobiliojo interneto spartą tik nuo 2011 m. balandžio 21 d.

(20) Tinklalapyje informacija pateikiama pagal įvairius kriterijus ir įvairiais pjūviais: pagal technologiją galima matavimų rezultatus apskaičiuoti visuose tinkluose apibendrintai (tokiu atveju išvedamas visų operatoriaus tinklų spartos vidurkis)³³, arba pagal atskirus tinklus: LTE (tik UAB „Omnitel“), 3G, 2G (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“, UAB „Tele2“), WiMAX (tik LRTC)³⁴; pagal teritoriją spartos matavimų rezultatus galima skaičiuoti visose vietovėse apibendrintai („miestas“: „visi“³⁵, t. y., visų matavimo vietovių apibendrinti duomenys), arba pasirenkant konkrečią vietovę (pavyzdžiui, Alytus, Kaunas, Vilnius³⁶) ir pan.

1.3.2. Dėl Tinklalapyje pateikiamų matavimų rezultatų

(21) Siekdamas pagrįsti reklamos teiginius, LRTC Konkurencijos tarybai pateikė Tinklalapio duomenimis grįstus LRTC ir kitų operatorių naudojamų mobiliojo interneto tinklų vidutinės spartos visoje Lietuvoje vidurkių palyginimus, pagal kuriuos:

(a) 2011 m. sausio 1 d. – 2012 m. rugpjūčio 10 d. laikotarpiu LRTC mobiliojo interneto sparta pagal FTP-D rodiklį buvo didesnė už kitų operatorių naudojamais tinklais teikiamo mobiliojo interneto apibendrintą spartą. LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis buvo

³⁰ Bylos 1 tomas, 93, 154, 156, 159, 161, 163 lapai.

³¹ Bylos 1 tomas, 94 lapas.

³² Bylos 1 tomas, 153 lapas; bylos 3 tomas, 17 lapas.

³³ Pavyzdžiui, bylos 3 tomas, 38-52 lapai.

³⁴ Pavyzdžiui, bylos 3 tomas, 43-52 lapai.

³⁵ Pavyzdžiui, bylos 3 tomas, 38-42 lapai.

³⁶ Pavyzdžiui, bylos 3 tomas, 38-52 lapai.

6148,87 Kb/s, o UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 4595,33 Kb/s, UAB „Bitė“ 3G/2G – 4020,07 Kb/s, UAB „Tele2“ 3G/2G – 3548,94 Kb/s³⁷;

(b) 2011 m. sausio 1 d. – 2012 m. rugpjūčio 31 d. laikotarpiu LRTC mobiliojo interneto sparta pagal visus tris rodiklius (HTTP, FTP-D ir FTP-U) buvo didesnė už kitų operatorių naudojamais tinklais teikiamo mobiliojo interneto apibendrintą spartą³⁸. Pavyzdžiui, pagal HTTP rodiklį LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis buvo 313,68 Kb/s, o UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 274,33 Kb/s, UAB „Bitė“ 3G/2G – 288,24 Kb/s, UAB „Tele2“ 3G/2G – 199,77 Kb/s³⁹ ir pan.

(22) Tačiau tyrimo metu Konkurencijos tarybai patikrinus Tinklalapyje matavimų rezultatus atskirose vietovėse – dešimtyje didžiausių Lietuvos miestų pagal gyventojų skaičių (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, Alytus, Marijampolė, Mažeikiai, Jonava, Utena)⁴⁰, nustatyta, kad septyniuose iš dešimties miestų LRTC WiMAX tinklo spartos matavimų rezultatų dydžiai nėra didžiausi bent pagal vieną rodiklį (HTTP, FTP-D ar FTP-U) tiek laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d.⁴¹, tiek laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.⁴².

(23) Pavyzdžiui, Vilniuje 2011 m. sausio 1 d. – 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir 2011 m. sausio 1 d. – iki 2012 m. rugpjūčio 31 d. laikotarpiais pagal visus tris rodiklius (HTTP, FTP-D ir FTP-U) LRTC WiMAX tinklo rezultatai nebuvo geriausi:

(a) pagal HTTP rodiklį LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis buvo 326,96 Kb/s, tuo tarpu UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 327,18 Kb/s;

(b) pagal FTP-D rodiklį LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis – 5755,25 Kb/s, tuo tarpu UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 5955,37 Kb/s;

(c) pagal FTP-U rodiklį LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis – 1186,71 Kb/s, tuo tarpu UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 1256,25 Kb/s⁴³.

(24) Vadovaujantis Tinklalapyje duomenimis, tais pačiais laikotarpiais Kaune pagal FTP-U rodiklį LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis buvo 1014,7 Kb/s, tuo tarpu UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 1297,42 Kb/s⁴⁴. Alytuje pagal FTP-D ir FTP-U rodiklius dviejų operatorių mobiliojo interneto spartos matavimų rezultatai buvo aukštesni už LRTC: pagal FTP-D rodiklį LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis buvo 2707,71 Kb/s, tuo tarpu UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 3200,75 Kb/s, o UAB „Bitė“ 3G/2G tinklų – 3389,36 Kb/s; pagal FTP-U rodiklį LRTC WiMAX tinklo spartos vidurkis – 343,15 Kb/s, tuo tarpu UAB „Omnitel“ LTE/3G/2G tinklų spartos vidurkis – 499,94 Kb/s, o UAB „Bitė“ 3G/2G tinklų – 574,76 Kb/s⁴⁵ ir t. t.

(25) Atsižvelgiant į tai, kad tyrimo metu nustatyta, jog vietovėse gali veikti ne vienas tam tikro operatoriaus mobiliojo interneto tinklas, o keli tinklai, kurie gali automatinio būdu

³⁷ Bylos 3 tomas, 38-39 lapai.

³⁸ Bylos 1 tomas, 17, 86-88 lapai.

³⁹ Bylos 3 tomas, 40-42 lapai.

⁴⁰ Lietuvos statistikos departamento gyventojų skaičiaus duomenys,

<http://db1.stat.gov.lt/statbank/selectvarval/saveselections.asp?MainTable=M3010210&PLanguage=0&TableStyle=&Buttons=&PXSId=3239&IQY=&TC=&ST=ST&rvar0=&rvar1=&rvar2=&rvar3=&rvar4=&rvar5=&rvar6=&rvar7=&rvar8=&rvar9=&rvar10=&rvar11=&rvar12=&rvar13=&rvar14=>

⁴¹ Nustatyta, kad už LRTC WiMAX tinklo spartos rezultatus kitų operatorių tinklų spartos rezultatai bent pagal vieną rodiklį buvo didesni Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Alytuje, Marijampolėje ir Utenoje (bylos 3 tomas, 43-46 lapai). Nebuvo nustatyta didesnių už LRTC WiMAX tinklo spartą didesnių rezultatų Panevėžyje, Mažeikiuose ir Jonavoje (bylos 3 tomas, 45, 47 lapai).

⁴² Nustatyta, kad už LRTC WiMAX tinklo spartos rezultatus kitų operatorių tinklų spartos rezultatai bent pagal vieną rodiklį buvo didesni Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Alytuje, Marijampolėje ir Mažeikiuose (bylos 3 tomas, 48-51 lapai). Nebuvo nustatyta didesnių už LRTC WiMAX tinklo spartą didesnių rezultatų Panevėžyje, Jonavoje ir Utenoje (bylos 3 tomas, 50, 52 lapai).

⁴³ Bylos 3 tomas, 43, 48 lapai.

⁴⁴ Bylos 3 tomas, 43, 48 lapai.

⁴⁵ Bylos 3 tomas, 45, 50 lapai.

persijunginėti priklausomai nuo signalo stiprumo⁴⁶ (pavyzdžiui, LTE/3G/2G UAB „Omnitel“ atveju), šiuo atveju nėra pagrindo lyginti atskirų tinklų (pavyzdžiui, tik LTE ir WiMAX ar tik 3G ir WiMAX ir pan.) spartą.

2. Tyrimo išvados ir UAB „Omnitel“ bei LRTC paaiškinimai

(26) Tyrimas dėl mobiliojo interneto „MEZON“ reklamos apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje atitiktis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo reikalavimams buvo baigtas ir tyrimo metu nustatytos aplinkybės bei jų pagrindu padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Nesąžiningos komercinės veiklos skyriaus 2013 m. birželio 17 d. pranešime apie atliktą tyrimą Nr. 5S-17 (toliau – Pranešimas)⁴⁷.

(27) Pranešime padaryta išvada, kad LRTC skrajutėmis, internete ir televizijoje skleista mobiliojo interneto „MEZON“ reklama apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, kuris, kaip nurodyta reklamoje, pagal RRT duomenis pasižymi didžiausia vidutine sparta, pripažintina klaidinanti reklama.

(28) Išvada grindžiama tuo, kad LRTC nepateikė reklaminius teiginius patvirtinančių duomenų. Be to, Tinklalapyje pateikti atskirų vietovių – dešimties didžiausių Lietuvos miestų – duomenys rodo, jog reklamoje nurodytais laikotarpiais (2011 m. sausio 1 d. – 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir 2011 m. sausio 1 d. – 2012 m. rugpjūčio 31 d.) septyniuose miestuose iš dešimties bent pagal vieną rodiklį (HTTP, FTP-D ar FTP-U) LRTC mobiliojo interneto „MEZON“ WiMAX tinklas nebuvo greičiausias. Taip pat Pranešime konstatuota, kad mobilusis internetas „MEZON“ neveikė įvairiose Lietuvos vietovėse, kuriose veikė kitų operatorių mobilusis internetas. Atsižvelgus į šias bei kitas aplinkybes, Pranešime buvo padaryta išvada, kad reklama apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, pasižymintį didžiausia vidutine sparta, neatitinka reklamos teisingumo kriterijaus ir galėjo paveikti vartotojų ekonominį elgesį. Todėl Pranešime padaryta išvada, kad LRTC skleista reklama laikytina klaidinančia reklama.

(29) Su tyrimo išvadomis LRTC ir Pareiškėjas UAB „Omnitel“ buvo supažindinti išsiuntus jiems Pranešimą, taip pat šioms įmonėms buvo sudaryta galimybė susipažinti su tyrimo medžiaga bei raštu pateikti savo paaiškinimus dėl tyrimo išvadų⁴⁸.

(30) UAB „Omnitel“ rašytinių paaiškinimų dėl tyrimo išvadų nepateikė.

(31) AB Lietuvos radijo ir televizijos centras savo rašytiniuose paaiškinimuose⁴⁹ dėl tyrimo išvadų nurodė, kad nesutinka su tyrimo išvadomis. LRTC nurodė, kad „MEZON“ internetas yra greičiausias ne tinklo padengiamumo prasme, o teritorijos prasme, t. y., Lietuvos Respublikos teritorijoje. LRTC taip pat nurodė, kad laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2011 m. balandžio 20 d. duomenų apie matavimo rezultatus Tinklalapyje nėra, todėl ne tik LRTC, tačiau ir kiti mobiliojo interneto paslaugų teikėjai negalėjo įrodyti, kad jų teikiamas mobilusis internetas buvo greitesnis. Galiausiai, LRTC nuomone, jis padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu, kadangi bendradarbiavo, teikė paaiškinimus tiek žodžiu, tiek raštu; be to, LRTC iš savo interneto tinklalapio pašalino reklaminių teiginių, kad internetas „MEZON“ yra greičiausias Lietuvoje ir nutraukė šio teiginio tolesnį naudojimą⁵⁰. Tai, LRTC teigimu, sudarytų pagrindą taikyti atsakomybę lengvinančias aplinkybes.

(32) 2013 m. liepos 16 d. įvykusio Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio⁵¹ metu UAB „Omnitel“ atstovės iš esmės pritarė tyrimo išvadoms, o LRTC atstovė laikėsi rašytiniuose paaiškinimuose pateiktos pozicijos bei nurodė, kad iš esmės sutinka su tyrimo išvadomis ir gailisi, kad padarė šitą pažeidimą⁵².

⁴⁶ Bylos 3 tomas, 107-134 lapai.

⁴⁷ Bylos 3 tomas, 137-157 lapai.

⁴⁸ Bylos 3 tomas, 159-162 lapai.

⁴⁹ Bylos 3 tomas, 163 lapas.

⁵⁰ Bylos 3 tomas, 163 lapas.

⁵¹ Konkurencijos tarybos 2013 m. liepos 17 d. protokolas Nr. 4S-20, bylos 3 tomas, 164-169 lapai.

⁵² Bylos 3 tomas, 167 lapas.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(33) Reklamos įstatymo 5 straipsnio 1 dalis draudžia naudoti klaidinančią reklamą. Pagal Reklamos įstatymo 2 straipsnio 4 dalį klaidinančia reklama pripažįstama tokia reklama, kuri bet kokių būdu, įskaitant ir jos pateikimo būdą, klaidina arba gali suklaidinti asmenis, kuriems ji skirta arba kuriuos ji pasiekia, ir kuri dėl savo klaidinančio pobūdžio gali paveikti jų ekonominę elgesį, arba kuri dėl šių priežasčių pakenkia ar gali pakenkti kito asmens galimybėms konkuruoti.

(34) Reklamos skleidimo metu pateikta informacija yra klaidinanti reklama, kai nustatoma šių aplinkybių visuma: 1) pateikta informacija yra reklama pagal Reklamos įstatymo 2 straipsnio 7 dalį; 2) reklama klaidina ar gali suklaidinti vartotojus ir asmenis, kuriems ji yra skirta ar kuriuos pasiekia; ir 3) klaidinanti reklama gali paveikti reklamos vartotojo ekonominę elgesį.

3. Dėl reklamos ir reklamos davėjo

(35) Reklamos įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir išpareigojimų perėmimą.

(36) Kaip 2004 m. sausio 26 d. nutarime pažymėjo Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, bendrąja prasme „<...>reklama paprastai laikoma tam tikra informacija, kurią skleidžiant siekiama daryti poveikį asmenų pasirinkimui, skatinti norimą elgesį.“⁵³ Konstitucinio Teismo teigimu, esminis reklamos požymis yra siekimas daryti kitiems asmenims poveikį jiems renkantis ar įsigyjant tam tikrus produktus, skatinti juos elgtis tam tikru būdu. Būtent skatinimas įsigyti ar vartoti produktus ir rodo komercinį tokios informacijos tikslą.

(37) Viena iš LRTC veiklos sričių yra mobiliojo interneto „MEZON“ paslaugų teikimas. Nagrinėjamu atveju LRTC, siūlydamas vartotojams pasinaudoti jo teikiamomis mobiliojo interneto „MEZON“ paslaugomis, reklamoje vartotojus informavo, kad „MEZON“ yra greičiausias mobilusis internetas Lietuvoje, RRT duomenimis pasižymintis didžiausia vidutine sparta. Tokiu būdu vartotojai buvo skatinami įsigyti LRTC teikiamas mobiliojo interneto paslaugas, todėl tokia informacija laikytina reklama, kaip tai apibrėžiama Reklamos įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje.

(38) Reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad reklamos davėjas – asmuo, kurio iniciatyva ir interesais naudojama (užsakoma, gaminama, skleidžiama) reklama. Tyrimo metu nustatyta, kad LRTC yra skleistos reklamos apie mobilųjį internetą „MEZON“ davėjas⁵⁴.

4. Dėl mobiliojo interneto „MEZON“ reklamos atitikties reklamos teisingumo kriterijui

(39) Remiantis Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytu teisingumo kriterijumi, reklamoje pateikti reklaminiai teiginiai pripažįstami neteisingais, jeigu reklamos davėjas negali pagrįsti šių teiginių teisingumo reklamos naudojimo metu. Tai reiškia, kad reklamos davėjas turi turėti neginčijamą įrodymų, kad jo skleidžiama reklama skleidimo metu buvo teisinga.

(40) Nagrinėjamu atveju reklamoje buvo naudoti teiginiai apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, pasižymintį didžiausia mobiliojo interneto vidutine sparta reklamoje nurodytais laikotarpiais (nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.). Pastebėtina, kad teiginiai apie interneto greitį gali būti objektyviai patikrinti, todėl gali būti įvertintini pagal Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą reklamos teisingumo kriterijų⁵⁵.

⁵³ Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d. nutarimas, <http://www.lrkt.lt/dokumentai/2004/n040126.htm>.

⁵⁴ Bylos 1 tomas, 12 lapas.

⁵⁵ Tokia pati pozicija yra išdėstyta ir Konkurencijos tarybos 2011 m. gegužės 12 d. nutarime Nr. 2S-11 „Dėl mobiliojo interneto „Vodafone Mobile Connect“ reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo reikalavimams“: „Atsižvelgiant į tai, kad mobiliojo interneto greitis yra objektyviai patikrinamas kriterijus, galima nustatyti, ar

(41) Šiuo atveju, atsižvelgus į aptariamą reklamą turinį, manytina, kad „MEZON“ skrajutėse, internete ir televizijoje skleistą reklamą apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje vidutinis vartotojas galėjo suprasti skirtingomis prasmėmis.

(42) Dėl skrajutėse⁵⁶ ir internete⁵⁷ skleistos reklamos pažymėtina, kad, kadangi skrajutėse skleistoje reklamoje buvo nurodyta, jog mobilusis internetas „MEZON“ veikia konkrečiose išvardintose vietovėse, o interneto tinklalapyje buvo atskira skiltis su aktyvia nuoroda „KUR VEIKIA?“, vidutinis vartotojas reklamos teiginį apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje ir didžiausią vidutinę spartą galėjo suprasti, kad mobilusis internetas „MEZON“ pasižymi didesne vidutine sparta tose vietovėse, kuriose veikia mobilusis internetas „MEZON“, už bet kurią kitą tose vietovėse veikiančią mobilųjį internetą.

(43) Tuo tarpu televizijoje⁵⁸ skleistoje reklamoje nebuvo nurodyta, jog mobilusis internetas „MEZON“ veikia ne visoje Lietuvos teritorijoje, taip pat nebuvo nurodyta, kur konkrečiai veikia „MEZON“. Atitinkamai, iš televizijoje skleistos reklamos vartotojas galėjo suprasti, kad mobilusis internetas „MEZON“ bet kurioje Lietuvos vietovėje pasižymi didesne vidutine sparta už bet kurią kitą toje vietovėje veikiančią mobilųjį internetą.

(44) Be to, tiek skrajutėmis, tiek internete, tiek ir televizijoje skleistoje reklamoje nebuvo nurodyta, jog mobilusis internetas „MEZON“ yra greičiausias tik pagal kurį nors vieną interneto greičio matavimo rodiklį, todėl vartotojai iš reklamos galėjo suprasti, kad „MEZON“ yra greitesnis ir pasižymi didesne vidutine sparta už kitų operatorių mobilųjį internetą nepriklausomai nuo to, koks interneto greičio matavimo rodiklis būtų lyginamas: HTTP, FTP-D ir FTP-U.

(45) Atitinkamai, LRTC turėjo pagrįsti, jog visų rodiklių atžvilgiu mobilusis internetas „MEZON“ pasižymėjo didesne vidutine sparta už kitų operatorių mobilųjį internetą reklamoje nurodytais laikotarpiais (nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.), reklamoje nurodytoje teritorijoje, t. y. Lietuvoje.

(46) Tačiau, kaip matyti iš anksčiau nurodytų faktinių aplinkybių ir toliau šiame nutarime pateiktų paaiškinimų, LRTC pateiktas operatorių mobiliojo interneto greičio palyginimas nepagrindžia reklamoje skleistų teiginių apie „MEZON“ kaip greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, kadangi, visų pirma, LRTC pateikė neišsamius įrodymus, kuriuose, be to, neobjektyviai palyginti spartos matavimų duomenys, ir, antra, Konkurencijos tarybos tyrimo metu surinkti duomenys rodo, kad tam tikrose vietovėse mobilusis internetas „MEZON“ nebuvo greičiausias, t. y., kad šio teiginio nepatvirtino reklamoje nurodytas informacijos šaltinis.

(47) Toliau aptariamas LRTC pateiktų įrodymų netinkamumas (4.1 dalis) ir Konkurencijos tarybos surinktų duomenų vertinimas (4.2 dalis).

4.1. Dėl LRTC pateiktų įrodymų netinkamumo

4.1.1. Dėl LRTC pateiktų įrodymų neišsamumo

(48) Pažymėtina, kad reklamoje buvo nurodomi du laikotarpiai: nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d., todėl LRTC turėjo pateikti įrodymus dėl „MEZON“ kaip greičiausio mobiliojo interneto pagal HTTP, FTP-D ir FTP-U rodiklius abiem laikotarpiais. Tačiau LRTC interneto greičio duomenų pagal HTTP ir FTP-U rodiklius laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. nepateikė.

(49) Taip pat pažymėtina, kad Tinklalapyje nėra pateikiama informacija apie mobiliojo interneto spartą laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2011 m. balandžio 20 d.⁵⁹, nors reklamoje nurodyta, kad mobilusis internetas „MEZON“ buvo greičiausias Lietuvoje nuo 2011 m. sausio 1 d.

Bendrovės teiktos mobiliojo interneto paslaugos atitiko Reklamoje nurodytą savybę, tai yra, ar Bendrovė objektyviais duomenis pagrindė Reklamoje skleistų mobiliojo interneto savybių teisingumą“.

⁵⁶ Bylos 1 tomas, 16 lapas.

⁵⁷ Bylos 1 tomas, 15 lapas.

⁵⁸ Bylos 1 tomas, 3, 22 lapai.

⁵⁹ Bylos 3 tomas, 17 lapas.

iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. (skrajutėse ir televizijoje skleistoje reklamoje) arba nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d. (internete skleistoje reklamoje). Taigi, LRTC Tinklalapio duomenimis niekaip negali pagrįsti teiginių apie didžiausią mobiliojo interneto spartą laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2011 m. balandžio 20 d.

(50) LRTC nurodė, kad laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2011 m. balandžio 20 d. duomenų apie matavimo rezultatus Tinklalapyje nėra, todėl ne tik LRTC, tačiau ir kiti mobiliojo interneto paslaugų teikėjai negalėjo įrodyti, kad jų teikiamas mobilusis internetas yra greitesnis. Vis dėlto, šie LRTC paaiškinimai nepaneigia LRTC pareigos pateikti įrodymus, susijusius su „MEZON“ kaip greičiausiu mobiliuoju internetu būtent tais laikotarpiais, kokie nurodyti reklamoje. Tokia išvada darytina dėl to, jog aplinkybė, kad kiti operatoriai negali įrodyti, jog jų mobilusis internetas yra greitesnis, niekaip neįrodo, kad būtent LRTC mobilusis internetas „MEZON“ yra greičiausias.

(51) Taigi, darytina išvada, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras nepateikė įrodymų, kad, viena vertus, mobilusis internetas „MEZON“ buvo greičiausias laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2011 m. balandžio 20 d. bei, antra vertus, kad „MEZON“ buvo greičiausias pagal HTTP ir FTP-U rodiklius laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d.

4.1.2. Dėl LRTC įrodymuose pateikto palyginimo neobjektyvumo

(52) LRTC, siekdamas pagrįsti reklamos teiginius apie „MEZON“ kaip greičiausią mobiliųjų internetą Lietuvoje, vadovavosi mobiliojo interneto paslaugų greičio palyginimu Lietuvos mastu (t.y., matavimų rezultatai gauti apibendrinus visų matavimo vietų rezultatus), tačiau toks palyginimas nėra objektyvus dėl toliau nurodytų priežasčių.

(53) Visų pirma, pažymėtina, kad tinklo aprėpties prasme, judriojo telefono ryšio operatorių (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“, UAB „Tele2“) tinklai yra labiau išvystyti už LRTC tinklą. Pavyzdžiui, remiantis RRT 2012 m. kovo 16 d. paskelbtais duomenimis, UAB „Omnitel“ 2G tinklo aprėptis buvo 98,5 proc., o 3G (UMTS) – 74,2 proc. Lietuvos teritorijos⁶⁰, tuo tarpu LRTC tinklo aprėptis koncentruota lokaliuose teritorijose (miestuose ir miesteliuose⁶¹).

(54) Taigi, LRTC mobilusis internetas, vadovaujantis Tinklalapio duomenimis, laikotarpiu nuo 2011 m. balandžio 21 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d. neveikė įvairiose vietovėse, pavyzdžiui, Druskininkuose, Kalvarijoje, Varėnoje, Vilkaviškyje, nors tuo laikotarpiu šiose vietovėse veikė judriojo telefono ryšio operatorių (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“ ir UAB „Tele2“)⁶² mobilusis internetas ir šiose vietovėse buvo atliekami mobiliojo interneto greičio matavimai.

(55) Taigi, judriojo telefono ryšio operatorių (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“, UAB „Tele2“) tinklų spartos matavimo vietų skaičius (teritorijos aprėptis) ir LRTC tinklo spartos matavimo vietų skaičius (teritorijos aprėptis) nesutampa – LRTC mobiliojo interneto spartos matavimo vietų yra mažiau. Todėl gali būti tokia situacija, kai judriojo telefono ryšio operatorių (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“, UAB „Tele2“) mobiliojo interneto tinklų spartos matavimai yra atliekami įvairiose vietovėse regionuose, kur, tikėtina, mobiliojo interneto sparta yra mažesnė ir kuri yra įskaičiuojama į judriojo telefono ryšio operatorių mobiliojo interneto spartos vidurkį. Tačiau šiose vietovėse „MEZON“ tinklas apskritai gali neveikti ir todėl LRTC mobiliojo interneto sparta nebūtų vertinama.

(56) Atsižvelgus į šias aplinkybes, darytina išvada, kad LRTC pasirinktas rezultatų matavimo būdas Tinklalapyje skaičiuoti spartos vidurkį pagal visus matavimo adresus Lietuvoje, kai matavimo adresų skaičius nesutampa, nėra objektyvus ir negali būti laikomas tinkamu įrodymu, pagrindžiančiu reklamos teiginius apie „MEZON“ kaip greičiausią Lietuvoje mobiliųjų internetą.

⁶⁰ Bylos 3 tomas, 12-13 lapai.

⁶¹ Bylos 1 tomas, 180-184 lapai.

⁶² Bylos 3 tomas, 84-88 lapai.

4.2. Dėl Konkurencijos tarybos surinktų duomenų vertinimo

(57) Kadangi LRTC neteikia interneto visoje Lietuvos teritorijoje, o tik tam tikrose vietovėse, LRTC naudotas mobiliojo interneto tinklų spartos palyginimas neatskleidžia mobiliojo interneto paslaugų kokybės tų vietovių, kuriose LRTC neteikia mobiliojo interneto, atžvilgiu. Todėl šiuo atveju, siekiant patikrinti, ar teiginiai apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje yra teisingi, tyrimo metu buvo atrinkta dešimt didžiausių Lietuvos miestų (pagal gyventojų skaičių) ir kiekvieno miesto atžvilgiu Tinklalapyje patikrinti matavimų rezultatai pagal visus tris parametrus (HTTP, FTP-D ir FTP-U) reklamoje nurodytais laikotarpiais nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d. Taip pat buvo nustatytos vietovės, kuriose nebuvo teikiamas mobilusis internetas „MEZON“, tačiau buvo teikiamas kitų operatorių mobilusis internetas. Kaip matyti iš toliau nurodytų aplinkybių, surinkti duomenys rodo, kad mobiliojo interneto „MEZON“ reklama skrajutėse, internete ir televizijoje neatitinka teisingumo kriterijaus.

4.2.1. Dėl skrajutėse ir internete skleistos mobiliojo interneto „MEZON“ reklamos neteisingumo

(58) LRTC skrajutėse⁶³ ir internete⁶⁴ buvo nurodžiusi, kad „MEZON“ mobilusis internetas yra greičiausias Lietuvoje, tačiau skrajutės reklamoje taip pat buvo pateikusi vietovių, kuriose veikia šis mobilusis internetas, sąrašą, o internete – aktyvią nuorodą „Kur veikia?“. Atsižvelgiant į tai, vartotojas galėjo suprasti, kad mobilusis internetas „MEZON“ yra greitesnis nurodytose vietovėse, kuriose veikia „MEZON“, už bet kurį kitą mobilųjį internetą.

(59) Tačiau kaip minėta šio nutarimo 1.3.2. dalyje, Konkurencijos tarybai patikrinus Tinklalapyje duomenis, t.y., pasirinkus „visų“ tinklų apibendrintus matavimus dešimtyje didžiausių Lietuvos miestų pagal gyventojų skaičių, nustatius laikotarpį nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir laikotarpį nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d., nustatyta, kad septyniuose miestuose iš dešimties bent pagal vieną rodiklį (HTTP, FTP-D ar FTP-U) kitų operatorių (ar bent vieno operatoriaus) mobiliojo interneto tinklo rodiklių dydžiai buvo didesni už LRTC WiMAX tinklo rodiklius.

(60) Taigi, pagal Tinklalapio duomenis tik trijuose iš dešimties didžiausių miestų nebuvo nustatyta kitų operatorių tinklų aukštesnių rodiklių už LRTC naudojamą tinklo rodiklius pagal visus tris matavimo rodiklius (HTTP, FTP-D ir FTP-U). Todėl darytina išvada, kad atskirų vietovių mobiliojo interneto vidutinės spartos rodiklių duomenys nepagrindžia LRTC „MEZON“ reklamos teiginių apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, RRT duomenimis pasižymintį didžiausia vidutine sparta, o priešingai – rodo, kad šie reklamos teiginiai buvo neteisingi.

(61) Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad skrajutėse ir internete skleista mobiliojo interneto „MEZON“ reklama, kurioje buvo teigiama, jog „MEZON“ yra greičiausias mobilusis internetas Lietuvoje, RRT duomenimis pasižymintis didžiausia vidutine sparta laikotarpiais nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d., neatitinka Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyto reklamos teisingumo kriterijaus.

4.2.2. Dėl televizijoje skleistos mobiliojo interneto „MEZON“ reklamos neteisingumo

(62) Televizijoje⁶⁵ skleistoje reklamoje nebuvo pateikiama kokių nors išlygų ar informacijos, kuri leistų vartotojui suprasti, jog „MEZON“ mobilusis internetas veikia tik tam tikrose vietovėse. Televizijoje skleista reklama dėl besąlyginio teiginio apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje

⁶³ Bylos 1 tomas, 16 lapas.

⁶⁴ Bylos 1 tomas, 15 lapas.

⁶⁵ Bylos 1 tomas, 3, 22 lapai.

bei nekonkretumo tokio interneto veikimo geografinės aprėpties atžvilgiu vartotojams galėjo suponuoti, kad mobilusis internetas „MEZON“ veikia visoje Lietuvoje ir yra greitesnis visoje Lietuvoje (t.y., bet kurioje Lietuvos vietovėje) už kitų operatorių mobilųjų internetą.

(63) Kaip jau buvo minėta aukščiau (šio nutarimo 1.3.2., 4.2.1. dalys), mobilusis internetas „MEZON“ nebuvo spartesnis už kitų operatorių mobilųjų internetą įvairiose konkrečiose vietovėse (įvertinus dešimties didžiausių miestų mobiliojo interneto spartos matavimų duomenis, nustatyta, kad septyniuose miestuose iš dešimties LRTC rodiklių rezultatai buvo mažesni bent pagal vieną rodiklį reklamoje nurodytu laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d.). Tad šiuo aspektu yra klaidinanti ir televizijoje skleista reklama.

(64) Tačiau dėl televizijoje skleistos reklamos papildomai pažymėtina, kad mobilusis internetas „MEZON“ apskritai nebuvo teikiamas įvairiose vietovėse, kuriose buvo teikiamas kitų operatorių mobilusis internetas. Remiantis RRT 2012 m. kovo 16 d. paskelbtais duomenimis, pavyzdžiui, UAB „Omnitel“ 2G tinklo aprėptis buvo 98,5 proc., o 3G (UMTS) – 74,2 proc. Lietuvos teritorijos⁶⁶. Tuo tarpu pagal turimus grafinius duomenis LRTC mobilusis internetas aprėpia kur kas mažesnę teritoriją ir yra labiau koncentruotas miestuose ir miesteliuose⁶⁷. Pagal LRTC skrajutėse pateiktą vietovių sąrašą, kuriose veikia mobilusis internetas „MEZON“, bei Tinklapyje pateikiamus duomenis, matyti, kad įvairiose vietovėse pavyzdžiui, Druskininkuose, Kalvarijoje, Pakruojyje, Varėnoje, Vilkaviškyje, mobilusis internetas „MEZON“ neveikė, tačiau minėtose vietovėse veikė kitų operatorių mobilusis internetas⁶⁸.

(65) Jei AB Lietuvos radijo ir televizijos centras reklamoje teigė, kad jo teikiamas mobilusis internetas yra greičiausias Lietuvoje ir lygino savo teikiamo mobiliojo interneto spartos vidurkį su kitų teikėjų mobiliojo interneto spartos vidurkiu Lietuvos mastu, nepateikiant jokių išlygų, tai paties LRTC mobilusis internetas turėtų padengti visą Lietuvą (ir turėtų būti pamatuojamas visoje Lietuvoje). Kadangi mobilusis internetas „MEZON“ neaprėpia Lietuvos, LRTC neturėjo pagrindo teigti, kad jo teikiamas internetas yra greičiausias Lietuvoje.

(66) Akivaizdu, kad tos vietovės atžvilgiu, kur mobiliojo interneto „MEZON“ apskritai nebuvo, tačiau kurioje buvo galima naudotis kito operatoriaus mobiliuoju internetu, taip pat nėra pagrindo teigti, kad mobilusis internetas „MEZON“ buvo greičiausias bendrai Lietuvoje.

(67) Atsižvelgus į tai, kad kaip konstatuota aukščiau, mobilusis internetas „MEZON“ nebuvo greitesnis įvairiose konkrečiose vietovėse, taip pat į tai, kad mobilusis internetas „MEZON“ apskritai nebuvo teikiamas įvairiose vietovėse, kur buvo teikiamas kitų operatorių mobilusis internetas, laikytina, kad televizijoje skleistas besąlygiškas teiginys apie greičiausią mobilųjų internetą Lietuvoje neatitinka teisingumo kriterijaus ir todėl yra klaidinantis.

(68) Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, laikytina, jog televizijoje skleista „MEZON“ reklama kurioje buvo teigiama, jog „MEZON“ yra greičiausias mobilusis internetas Lietuvoje, RRT duomenimis pasižymintis didžiausia vidutine sparta laikotarpiu nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d., neatitinka Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyto reklamos teisingumo kriterijaus.

5. Dėl reklamos poveikio vartotojų ekonominiam elgesiui

(69) Įvertinus reklamą teisingumo kriterijaus požiūriu, būtina nustatyti, ar teisingumo kriterijaus neatitinkanti reklama galėjo paveikti reklamos vartotojo ekonominį elgesį.

(70) Vadovaujantis Reklamos įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi, ekonominis elgesys – reklamos vartotojų sprendimai ar veiksmai, susiję su prekių ar paslaugų įsigijimu, ūkine komercine, finansine ar profesine veikla.

⁶⁶ Bylos 3 tomas, 12-13 lapai.

⁶⁷ Bylos 1 tomas, 180-184 lapai.

⁶⁸ Visų trijų judriojo ryšio operatorių (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“, UAB „Tele2“) mobilusis internetas veikė visose minėtose vietovėse, išskyrus Pakruojį (šioje vietovėje nėra jokių UAB „Bitė“ rodiklių duomenų) (bylos 3 tomas, 84-88 lapai).

(71) Pažymėtina, kad poveikio vartotojo ekonominiam elgesiui nustatymas nereikalauja įrodyti fakto, jog vartotojas priėmė sprendimą ir įsigijo prekę paveiktas reklamos, pakanka nustatyti poveikio vartotojo ekonominiam elgesiui galimybę. Kaip matyti iš Reklamos įstatyme pateiktos klaidinančios reklamos apibrėžimo, klaidinančia reklama laikoma ir reklama, kuri gali klaidinti vartotojus ir gali paveikti jų ekonominių elgesį. Tai patvirtina ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika: „Konstatuojant, kad reklama yra klaidinanti, nėra būtina įrodyti, kad buvo realiai paveikti vartotojai, nes tokia įrodinėjimo pareiga nepagrįstai apsinkintų Konkurencijos tarybos funkcijų vykdymą, neleistų nustatyti tinkamos pusiausvyros tarp vartotojų ir ūkio subjektų interesų, iškreiptų vartotojų teisių apsaugos sistemos prasmę bei tikslus. Reklamos klaidinantis pobūdis gali būti įrodytas ir tikėtiniu poveikiu vartotojams, vertinant jį vidutinio vartotojo atžvilgiu.“⁶⁹.

(72) Šiuo atveju vidutiniam vartotojui reklamos teiginiai, kuriuose akcentuojama viena iš pagrindinių mobiliojo interneto paslaugos savybių – greitis – yra esminė informacija, daranti poveikį vartotojo ekonominiam elgesiui, jam sprendžiant kurio operatoriaus paslaugomis naudotis. Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į Konkurencijos tarybos praktiką, laikytina, jog vidutiniam vartotojui yra svarbi informacija, jog mobilusis internetas „MEZON“ įvairiose vietovėse nėra greičiausias arba nėra prieinamas visoje Lietuvoje. Konkurencijos taryba savo praktikoje yra pažymėjusi: „<...>Pabrėžtina, jog tiek teiginiai apie kelis kartus padidėjusią interneto spartą, tiek informacija, kad greitesnis internetas tampa tik tam tikrose zonose, atsižvelgiant į šios paslaugos mobilų pobūdį, laikytini esmine informacija, kurios pagrindu vartotojai įgyvendintų savo ekonominių elgesį. Vartotojų požiūriu teiginiai apie padidėjusį interneto greitį bei informacija apie interneto greičio padidėjimą tik tam tikrose zonose, o ne visur, yra svarbūs, nes gali padėti jiems įvertinti šios paslaugos ypatybes, privalumus ir trūkumus, nuspręsti ar ieškoti papildomos informacijos apie šią paslaugą ir pan.<...>“⁷⁰.

(73) Kita vertus, atkreiptinas dėmesys, kad informacija apie mobiliojo interneto greitį yra specifinė ir reikalaujanti iš vartotojo papildomų pastangų tam, kad reklamos vartotojas galėtų patikrinti LRTC skleidžiamą informaciją ar bent ja suabejoti.

(74) Šiuo atveju nėra svarbu, kokios formos reklamą vartotojas pamatytų (skleistą televizijoje, internete ar prekybos vietose skrajutėmis), kadangi, visų pirma, vartotojas neturėtų pagrindo abejoti teiginiu, jog „MEZON“ mobilusis internetas yra greičiausias Lietuvoje, tuo labiau kai reklamoje paaiškinama, jog remiamasi RRT duomenimis. Be to, vartotojas reklamos teisingumą galėtų patikrinti tik imdamasis papildomų laiko sąnaudų reikalaujančių veiksmų, pavyzdžiui, tikrindamas RRT tinklalapio duomenis apie mobiliojo interneto greitį.

(75) Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, bei remiantis aplinkybe, kad reklamoje vartotojams buvo klaidingai nurodoma viena iš svarbiausių paslaugos savybių, t.y., jog vartotojai gali įsigyti greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, RRT duomenimis pasižymintį didžiausia vidutine sparta, darytina išvada, kad dėl skleistos klaidinančios informacijos reklamoje poveikis vartotojų ekonominiam elgesiui galėjo būti. Reklamos sklaidos metu LRTC teikiamas mobiliojo interneto paslaugas užsisakė 4470 naujų vartotojų. Negalima atmesti galimybės, kad dalis šių vartotojų galėjo užsisakyti LRTC paslaugas būtent dėl klaidinančios reklamos poveikio.

(76) Įvertinus visas aukščiau nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad aptariama „MEZON“ reklama dėl savo klaidinančio pobūdžio galėjo turėti poveikį reklamos vartotojų ekonominiam elgesiui priimant sprendimus, susijusius su mobiliojo interneto paslaugos įsigijimu bei papildomos informacijos ieškojimu apie paslaugą.

(77) Atsižvelgus į visas aplinkybes, konstatuotina, kad mobiliojo interneto „MEZON“ reklama apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, RRT duomenimis pasižymintį didžiausia vidutine sparta laikotarpiais nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 10 d. ir nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d., yra klaidinanti reklama, kurios naudojimas vertintinas kaip Reklamos įstatymo 5 straipsnio reikalavimų pažeidimas.

⁶⁹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. spalio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1235/2010, UAB „Investment house“ prieš Konkurencijos tarybą.

⁷⁰ Konkurencijos tarybos 2011 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 2S-11 „Dėl mobiliojo interneto „Vodafone Mobile Connect“ reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo reikalavimams“.

6. Dėl AB Lietuvos radijo ir televizijos centrai taikytinų sankcijų

(78) Pagal Reklamos įstatymo 21 straipsnio 1 dalį, reklamos davėjas atsako už klaidinančios reklamos naudojimą, jeigu jis neįrodo, kad šis įstatymas buvo pažeistas ne dėl jo kaltės. Atsižvelgus į tai, jog LRTC nepateikė įrodymų, kad skleidus mobiliojo interneto „MEZON“ reklamą Reklamos įstatymo 5 straipsnis buvo pažeistas ne dėl LRTC kaltės, konstatuotina, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras yra atsakingas už klaidinančios reklamos skleidimą.

(79) Pagal Reklamos įstatymo 22 straipsnio 7 dalį skiriamos baudos dydis nustatomas pagal baudos minimumo ir maksimumo vidurkį ir priklauso nuo atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, pažeidimo pobūdžio, pažeidimo trukmės ir masto.

(80) Skiriant LRTC baudą, atsižvelgta į tai, kad LRTC skleidė reklaminius teiginius apie greičiausią mobilųjį internetą Lietuvoje, RRT duomenimis pasižymintį didžiausia vidutine sparta, tačiau šie teiginiai neatitiko tikrovės, tuo pažeidžiant Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą teisingumo kriterijų, ir laikytini klaidinančia reklama Reklamos įstatymo 5 straipsnio prasme.

(81) Nagrinėjama reklama buvo skleidžiama iš viso nuo 2012 m. rugpjūčio 6 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d., taigi pažeidimo trukmė yra ilga. Be to, reklama buvo skleidžiama LRTC prekybos vietose skrajutėmis (iš viso 21 500 vienetai), interneto tinklalapyje *www.mezon.lt* (iš viso 160 906 unikalūs vartotojai), televizijos kanaluose: LNK, TV1, Lietuvos ryto TV, NTV MIR, PBK, Aukštaitijos TV, TV3, TV6, TV8 (iš viso 991 klipas)⁷¹. Taigi, pažeidimo mastas yra didelis.

(82) Pažymėtina, kad atsižvelgiant į Reklamos įstatymo (Žin., 2000, Nr. 64-1937; 2013, Nr. 57-2854) 24 straipsnio 7 dalį, atsakomybę lengvinančia aplinkybe, be kita ko, laikoma tai, kad reklaminės veiklos subjektas, padaręs Reklamos įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimą, pripažino padaręs pažeidimą. Nustatyta, kad LRTC atstovė bylos nagrinėjimo posėdžio metu sutiko su tyrimo išvadomis bei nurodė, kad gailisi dėl padaryto pažeidimo, taigi pripažino pažeidimą. Atsižvelgiant į tai, yra pagrindas pritaikyti minėtą lengvinančią aplinkybę LRTC atžvilgiu⁷².

(83) Dėl atsakomybę lengvinančių aplinkybių LRTC taip pat nurodė, kad jis padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu, kadangi bendradarbiavo, teikė paaiškinimus tiek žodžiu, tiek raštu. Be to, LRTC teigimu, nesant galutinio sprendimo dėl reklamos davėjo atsakomybės, jis iš savo interneto tinklalapio pašalino reklaminį teiginį, kad internetas „MEZON“ yra greičiausias Lietuvoje ir nutraukė šio teiginio tolesnį naudojimą. Tačiau šios aplinkybės nesudaro pagrindo lengvinti LRTC atsakomybę už klaidinančios reklamos naudojimą.

(84) Pažymėtina, kad vien Konkurencijos tarybos nurodymų vykdymas ir prašomos informacijos pateikimas negali būti pripažintas padėjimu reklamos kontrolės institucijoms tyrimo metu⁷³.

(85) Be to, tai, kad reklaminės veiklos subjektas nutraukia reklamos skleidimą iki pažeidimo tyrimo pradžios, savaime nelaikytina atsakomybę lengvinančia aplinkybe⁷⁴. LRTC nurodė, kad iki tyrimo pradžios iš savo interneto tinklalapio pašalino reklaminį teiginį, kad internetas „MEZON“ yra greičiausias Lietuvoje ir nutraukė šio teiginio tolesnį naudojimą⁷⁵. Tačiau LRTC taip pat nurodė, kad reklaminės akcijos (vykdytos skrajučių, interneto ir televizijos priemonėmis) laikotarpis

⁷¹ Bylos 1 tomas, 12 lapas.

⁷² Nors vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pakeitimo įstatymo (Žin., 2013, Nr. 57-2854) 3 straipsnio 3 dalimi turėtų būti taikomos ankstesnės redakcijos Reklamos įstatymo (Žin., 2000, Nr. 64-1937) nuostatos, kurios tokios lengvinančios aplinkybės nenumatė, tačiau Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1998 m. kovo 25 d. nutarime yra pažymėjęs, kad išimtis iš taisyklės *lex retro non agit*, t. y., kad teisės aktas neturi atgalinio veikimo galios, be kita ko, daroma tada, kai administracinėje teisėje sušvelninama atsakomybė. Tokiu atveju, tokie įstatymai turi ir atgalinio veikimo galią.

⁷³ LVAT 2007 m. liepos 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-248-709-07, UAB „ACME“ prieš Konkurencijos tarybą.

⁷⁴ LVAT 2012 m. kovo 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-370/2012, UAB „Omnitel“ prieš Konkurencijos tarybą.

⁷⁵ Bylos 3 tomas, 163 lapas.

buvo nuo 2012 m. rugpjūčio 1 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d.⁷⁶. LRTC nepateikė jokių argumentų ir įrodymų, kad jis savo aktyviais veiksmais nutraukė reklaminę akciją, siekiant užkirsti kelią žalingiems pažeidimo padariniams, o ne jau galimai buvo numatęs bet kuriuo atveju užbaigti reklaminę akciją 2012 m. rugsėjo 30 d. Todėl šiuo atveju nėra pagrindo teigti, kad LRTC ėmėsi operatyvių aktyvių veiksmų tam, kad užkirstų kelią žalingiems pažeidimo padariniams.

(86) LRTC atsakomybę sunkinančių aplinkybių nebuvo nustatyta.

(87) Atsižvelgus į aukščiau išdėstytas aplinkybes, už klaidinančios reklamos skleidimą AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui skiriama 20 000 (dvidešimties tūkstančių) litų bauda.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 5 straipsniu, 19 straipsnio 2 dalies 1 ir 6 punktais, 22 straipsnio 1, 7 ir 8 dalimis,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti AB Lietuvos radijo ir televizijos centro įvairiais laikotarpiais nuo 2012 m. rugpjūčio 6 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d. skrajutėmis prekybos vietose, internete ir televizijoje skleistą mobiliojo interneto „MEZON“ reklamą teigiant, kad tai greičiausias mobilusis internetas Lietuvoje, klaidinančia reklama, pažeidžiančia Reklamos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus:

1.1. nuo 2012 m. rugpjūčio 16 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d. skrajutėmis prekybos vietose skleistą reklamą: „<...> GREIČIAUSIU <...> mobiliuoju internetu LIETUVOJE“; „LR Ryšių reguliavimo tarnybos atliktos mobiliojo interneto prieigos stebėsenos duomenimis, 4G internetas MEZON pasižymėjo didžiausia vidutine sparta (<http://epaslaugos.rtt.lt/matavimai/>, 2011 01 01 – 2012 08 10)“;

1.2. nuo 2012 m. rugpjūčio 6 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d. interneto tinklalapyje www.mezon.lt skleistą reklamą: „Greičiausias mobilusis internetas Lietuvoje <...> LR Ryšių reguliavimo tarnybos atliktos mobiliojo interneto prieigos stebėsenos duomenimis, 4G internetas MEZON pasižymėjo didžiausia vidutine sparta (<http://epaslaugos.rtt.lt/matavimai/>, 2011 01 01 – 2012 08 31)“;

1.3. laikotarpiais nuo 2012 m. rugpjūčio 16 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d. televizijoje skleistą reklamą: „<...> GREIČIAUSIU <...> mobiliuoju internetu LIETUVOJE“; „Greičiausias <...> mobilusis internetas Lietuvoje“; „LR Ryšių reguliavimo tarnybos atliktos mobiliojo interneto prieigos stebėsenos duomenimis, 4G internetas MEZON pasižymėjo didžiausia vidutine sparta (<http://epaslaugos.rtt.lt/matavimai/>, 2011 01 01 – 2012 08 10)“.

2. Už šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytos klaidinančios reklamos naudojimą skirti AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui 20 000 Lt (dvidešimties tūkstančių) litų baudą.

3. Įpareigoti AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą per 5 darbo dienas nuo šio nutarimo rezoliucinės dalies 2 punkte nustatytų baudų sumokėjimo pranešti apie tai Konkurencijos tarybai ir pateikti tai patvirtinančius įrodymus.

Nutarimas per 30 dienų nuo jo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Skundo padavimas nesustabdo Konkurencijos tarybos nutarimo vykdymo.

Vadovaujantis Reklamos įstatymo (Žin., 2000, Nr. 64-1937; 2013, Nr. 57-2854) 26 straipsniu, paskirta bauda ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nutarimo dėl baudos paskyrimo priėmimo dienos turi būti sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą LT24 7300 0101 1239 4300 (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas – 188659752).

Konkurencijos tarybos narys, pirmininko pavaduotojas,
pavadojantis pirmininką

Elonas Šatas

⁷⁶ Bylos 1 tomas, 12 lapas.